

Navn
adresse
Sted

Sted dato

Ål Kommune
Torget 1
3570 ÅL

Anmerkninger til brev om avløpsforhold gnr/bnr Orrelia nn på Sangefjell

Jeg viser til Deres brev av 28.07.09 der det gis forhåndsvarsel om pålegg om at jeg må koble meg til ny planlagt felles avløpsledning fra Sangerfjellområdet. Jeg forstår brevet som at det her vises til tidligere informasjon om kommunenes planer om ny avløpsledning fra Sangefjell til Kleivi. Jeg viser også til diskusjoner om dette på møte 16.08.09.

I Deres brev bes det om merknader til forhåndsvarselet. Jeg vil nedenfor kommentere følgende:

- a. Hvorvidt Deres opplysninger om avløpsforholdene på min hytte er korrekt
- b. Gi noen generelle og prinsipielle kommentarer til varselet som nå er sendt
- c. Gi noen kommentarer og betenkninger til kommunens planer om felles avløpsledning til Kleivi

a. Kommentarer til Deres opplysninger om avløpsforholdene på min hytte

Faktaopplysninger i Deres brev vedrørende avløpsforholdene ved gnr/bnr Orrelia nn er korrekt, dvs gråvannet er i dag tilkoblet avløpsopplegg på Sangertippen, og dette avløpet fungerer for tiden ikke tilfredsstillende. Det foreligger planer om utbedring av dette avløpsopplegget, men dette er midlertidig utsatt i påvente av hvilke vedtak kommunen fatter mht framtidig avløpsløsning. Avløp fra toalett er tilkoblet egen tett tank som tømmes en gang i året, eller oftere dersom det er behov for det.

Konklusjon: Deres opplysninger om avløpssystem fra hytte gnr/bnr(Orrelia nn) er korrekt

b. Generelle og prinsipielle kommentarer til varselet som nå er sendt

Formålet med møtet den 14. august var å diskutere framtidsrettet avløpsopplegg for hyttene i Sangefjellområdet. Det ble fra kommunens hold poengtert at en ønsker å ta hytteeierne med på råd i denne prosessen, for å prøve å finne en løsning som også hytteeierne kan gi sin tilslutning til.

Slik jeg oppfattet diskusjonen på møtet, var det bred enighet om at hytteeierne ikke gir sin tilslutning til den skisserte løsningen med avløpsledning hele veien ned til Kleivi, med de kostnader og naturinngrep dette innebærer. Videre ble det konkludert med at det er behov for en grundigere utredning av alternative løsninger. Ettersom dette innebærer at det ikke er tatt endelig stilling til hva slags framtidig opplegg en legger opp til, anser jeg forhåndsvarselet som irrelevant. For å få en ryddig saksprosess videre, anmoder jeg om at kommunen sender ut brev til samtlige mottakere av forhåndsvarselet der dette varselet trekkes tilbake. I samme brev bør det redegjøres for planer mht den videre prosess, herunder samarbeid med velforeninger og eventuelle representanter for hytter som ikke er tilsluttet velforeninger. Jeg vil for øvrig bemerke at forhåndsvarselet manglet konkret hjemmelshenvisning (korrekt lov og forskriftsnavn jf. Lovdata, paragrafhenvvisninger samt hvilke spesifikke ledd og

setninger i paragrafene som kommer til anvendelse) og ber om at dette rettes opp dersom varselet opprettholdes.

Konklusjon: Jeg anmoder om at forhåndsvarselet trekkes tilbake i påvente av at kommunen, i samråd med representanter for hytteeierne, har konkludert mht framtidig løsning. Dersom forhåndsvarsel ikke trekkes tilbake, ber jeg om korrekt hjemmelshenvisning til det varslete vedtaket.

c. Kommentarer og betenknninger til kommunens skisserte planer om felles avløpsledning til Kleivi

Jeg understreker at momentlisten under ikke er uttømmende.

1. Avløpsvolum - "Skyte spurv med kanoner?"

Den planlagte avløpsledningen skal i hht kommunen informasjon ta unna gråvann og svartvann fra ansalgsvis 300 hytter. I dette estimatet forutsettes det at alle 200 hytter som har mottatt varselet velger å koble seg på. Videre er det tatt høyde for tilkobling til nytt 50 hytter i nytt planlagt byggefelt, ca 10 tomter som allerede er solgt, samt eventuell fortetning på eksisterende tomter. Dersom en estimerer en gjennomsnitts brukstid på 6 uker pr år pr hytte (trolig overestimat), vil dette innebære at ledningen skal ta unna avløp tilsvarende fra maksimalt 36 helårshusholdninger.

Jeg er av den oppfatning at anleggsomfang, omfang av naturinngrep og kostnader ikke står i forhold til et slikt avløpsvolum, og viser til at det finnes alternative løsninger som både er mindre ressurskrevende og etter mitt skjønn er mer miljøvennlig totalt sett.

2. Naturinngrep – Store naturinngrep for å "rette opp" på hovedsakelig velfungerende systemer!

Kommunen stilte i sin tid strenge krav til utbygging av Sangerfjell hytteområder (1, 2 og 3). I henhold til min kjennskap til prosessen den gang, var det en bevisst strategi at hyttene skulle "bygges inn i vegetasjonen" for å unngå at hyttene i minst mulig grad skulle synes i terrenget, og det ble gitt strenge føringer både mht plassering og valg av hyttetype, farge med mer for å ivareta dette hensynet. Det ble videre stilt krav til ordnede avløpsanlegg mht rensing av gråvann og tette septiktanker, noe jeg tror på den tiden framstod som et foregangseksempel på avløpshåndtering. Resultatet av kommunens føringer den gang er et forbilledlig hytteområde, som knapt synes fra avstand og med minimale utslipp til naturen. Det er min mening at kommunen har all grunn til å være stolt av den måten de regulerte utbyggingen av Sangerfjell hytteområde den gang, og at mange kommuner fortsatt har mye å lære av denne prosessen. Også som hytteeier er jeg stolt av og fornøyd med det "uttrykket" hytteområdet har fått, og når jeg får besøk på hytta kommenteres det stadig hvor lite synlige hyttene er i terrenget. Jeg synes også at avløpsforholdene er tilfredsstillende i henhold til min bruk av hytta, men forutsetter i det at det blir orden på lekkasjer av gråvann, slik at dette blir renset i hht forutsetningene. Jeg håper at kommunen også i framtiden vil basere den videre regulering av hytteområdet på de samme prinsipper som ble lagt til grunn da min hytte ble bygd, dvs minst mulig synlige naturinngrep av utbyggingen og god og behovstilpasset avløpshåndtering.

På bakgrunn av dette synes jeg det er trist at kommunen nå foreslår planer om å erstatte et, etter mitt syn, velfungerende prinsipper for kloakk- og gråvannshåndtering med planer avløpsledning hele veien ned til dalen. En slik ledning vil innebære omfattende

anleggsvirksomhet og storstilte naturinngrep som vil etterlate synlige sår i naturen i flere tiår framover. Etter mitt syn bryter dette fullstendig med de prinsippene som utbyggingen av hytteområdet i sin tid var tuftet på, nemlig minst mulig naturinngrep. Jeg stiller meg tvilende til at dette vil være god og helhetlig naturforvaltning av området.

Anleggsvirksomheten vil også kunne ha andre negative miljøeffekter, eksempelvis vil det kunne forstyrre dyrelivet i området, og effekten av dette bør også utredes før kommunen treffer sitt endelige valg med hjemmel i lovgivning for vern av naturen.

3. Kostnad – Store og uoversiktlig sluttkostnader kan tvinge fram hyttesalg eller redusert hyttestandard.

Kommunen anslår kostnader til ca. 150 000 kr pr hytte for utbygging av felles avløpsledning. I tillegg må den enkelte hytteeier regne med store kostnader til arbeid for å knytte eget avløp til fellesledningen. Usikkerheter knyttet til kommunens kostnadsoverslag og individuelle tilknytningskostnader, gjør at de reelle kostnader for den enkelte hytteeier framstår som fullstendig uoversiktlig. Jeg anser det ikke som urealistisk av sluttsammen vil kunne bli det dobbelte eller enda mer av det kostnadsoverslaget kommunen har framlagt. Dette står ikke i forhold til hyttens verdi, og vil ikke kunne realiseres i økt verdi av hyttene slik det ble hevdet fra kommunens side på møtet. Jeg synes det er urimelig av kommunen å pålegge hytteeiere slike kostnader for at vi skal få beholde goder som fulgte med hyttene da de ble bygd, når det finnes fullgode alternative løsninger. I møtet påstod kommunen at innlagt vann og toalett er høy hyttestandard, og at det vil være opp til den enkelte om de vil beholde slik høy standard på hyttene sine dersom pålegg kommer. Som en digresjon vil jeg si at jeg stiller meg uforstående til at man i dag kaller innlagt vann og toalett som høy standard på hyttene, og viser til dagens praksis i hyttebygging både mht størrelse og innvendige fasiliteter. Hytteområdet på Sangefjell er, slik jeg ser det, kjennetegnet av at det ikke er et fasjonabelt og eksklusivt hytteområde. Det framstår derimot som et hytteområde for de mer ordinære lønsmottakere. Fravær av høystatus er også en av de tingene som jeg opplever som sjarmerende ved området. Men dette innebærer også at den potensielle kostnaden ved avløpsledningen som kommunen har skissert, vil kunne være for stor økonomisk belastning for mange av hytteeierne. Finanskrisen og usikkerhet omkring framtidig økonomi vil også kunne bidra til at mange hytteeiere ikke kan eller ikke våger å inngå nye økonomiske forpliktelser i form av lån for å finansiere bygging og tilkobling til ny avløpsledning.

For min del vil jeg ikke ha økonomisk evne til en kostnad i denne størrelsesordenen. Jeg anser det derfor som urealistisk for meg å knytte meg til en slik avløpsledning, og vil dermed måtte rette meg etter eventuelle krav til redusert standard på hytta for å unngå slikt pålegg, dersom dette blir bestemt.

4. Diverse

Dagens avløpssystem fra hyttefeltet som min hytte tilhører, vil etter mitt skjønn fungere i henhold til formålet i forurensingsloven, dersom avløp til Sangertippen utbedres som planlagt. Jeg er derfor av den oppfatning at det ikke bør fattes vedtak om endringer av dette, men at kommunen skal kreve at lekkasjer i gråvann skal utbedres. Jeg stiller meg for øvrig avventende mht eventuelle alternative løsninger, forutsatt en betydelig lavere total kostnadsramme enn kommunens skisserte forslag, og har tillitt til min velforenings innspill her.

Videre framstår det som lite ryddig at dagens hytteeiere selv skal betale utbyggingen av en kommunal avløpsledning, som kommunen senere skal kunne innkreve tilkoblingsavgift for av nye hytter. På møtet ble det antydnet at dette skulle ses på som en forskuttering, og at deler av tilkoblingsavgiften for nye hytter vil tilbakeføres til de hytteeierne som betaler for ledningen. Private eierinteresser i infrastruktur, der kommunen styrer økonomiske tilbakeføringer til eierne, framstår som en noe uvanlig praksis i Norge.

På møtet ble det stilt spørsmål ved driftssikkerheten til et avløpssystem som store deler av året knapt vil være i bruk. Dette vil igjen skape usikkerhet mht driftskostnader. Det er viktig å være inneforstått med at Sangefjellområdet er svært lite besøkt utenom tradisjonelle ferieuken. Slik sett er det mitt inntrykk at Sangefjell avviker fra mer intensive "hyttebyer" som er plassert i nærheten av alpintsentre. Jeg pleier selv å være på Sangefjell en uke mellom vinter- og påskeferie, dvs den delen av vinteren når det er desidert finest på fjellet. Jeg opplever da å ha skiløypene helt for meg selv, og kan konstatere at nesten ingen hytter er i bruk. Jeg var også på hytta siste del av juni i år, og da kunne jeg ikke se at det var folk på noen av de hyttene jeg passerte i Sangefjell 3, og inntrykket var at jeg var helt alene på fjellet. Jeg har ikke vært på hytta i november og første del av desember, noe som trolig er den minst attraktive perioden av året, men med basis i nevnte observasjoner, vil jeg anta at det vil være perioder der ingen hytter i området er i bruk da.

Jeg vil for øvrig vise til brev som vil bli sendt fra velforeningen for Sangerfjell 3 i sakens anledning.

Konklusjon: Det er et generelt prinsipp i forvaltningen at de positive konsekvensene av et vedtak skal stå i forhold til de negative konsekvensene av samme vedtak. Etter min oppfatning er det ikke samsvar mellom fordelene av skisserte avløpshåndtering og de negative konsekvensene dette vil medføre mht naturinngrep, anleggsarbeid, kostnader for den enkelte hytteeier og eventuelle driftsproblemer. Dersom den skisserte løsningen tvinges gjennom, vil jeg karakterisere dette både som et overgrep i forhold til naturen og et kommunalt maktovergrep i forhold til den enkelte hytteeier.

Avsluttende bemerkninger

Jeg håper kommunen revurderer sine planer mht avløpsledning til Kleivi, og håper at saken blir løst i samarbeid med hytteeiere og etter en grundig prosess der både naturens og hytteeiernes interesser blir ivaretatt. Det hadde vært trist om kommunen fatter vedtak som resulterer i store unødvendige naturinngrep og som resulterer i at mange hytteeiere blir tvunget til å selge hytta eller redusere standard.

Med hilsen

Navn

Adresse Sangefjell